

Regionale Werk Afspraak Utrecht Methotrexaat herhaalreceptuur

Deelnemende Partijen

De werkafspraken worden gedragen door:

1. Zorggroepen regio Utrecht die de samenwerkingsovereenkomst getekend hebben.
2. Ziekenhuizen regio Utrecht die de samenwerkingsovereenkomst getekend hebben.

Bijbehorende documenten:

Deze werkafpraak is gekoppeld aan de samenwerkingsovereenkomst 'Zorg op de juiste plek' en de individuele overeenkomst tot dienstverlening.

Status: Concept	Looptijd: 2 jaar	Eigenaar: Huisartsen Utrecht Stad	Beheerder: Platform transmurale zorg
Versie: Versie: 2.0 (1-8-16)			
Wijze van publicatie: Zorgdomein, websites partijen	Evaluatie datum: 1-8-2018 (of eerder indien landelijkerichtlijn verandert)	Verantwoordelijke: Jonatas de Lemos	E-mailadres contactpersoon: jlemos@gclombok.nl

Doelstelling

Doel van deze werkafpraak is het verbeteren van de **medicatie-veiligheid*** bij langdurig methotrexaat (MTX) gebruik.

De werkafpraak behelst:

- Herhaalreceptuur **uitsluitend via de polikliniek reumatologie****, elke 3-6 maanden
- Afspraken voor bloedcontroles conform richtlijn
- Medicatie-overdracht door apotheek naar huisarts op gebruikelijke wijze

*MTX kan bij goede monitoring langdurig en veilig voorgeschreven worden. De inspectie voor de volksgezondheid is extra alert op veiligheid rondom MTX, vanwege enkele incidenten die zich (elders) hebben voorgedaan. De Nederlandse Vereniging voor Reumatologie heeft een richtlijn methotrexaat opgesteld.

** op de polikliniek reumatologie zijn reumatologen, AIOS reumatologie/AIOS interne die stage reumatologie doen, en verpleegkundig specialisten bevoegd tot het voorschrijven van methotrexaat. Ook specialisten van de poliklinieken Dermatologie, Maag-, Darm-, Leverziekten, Longziekten zijn bevoegd tot voorschrijven van MTX

Aandachtspunten bij methotrexaat gebruik

- Risico op transaminasen stijging, leukopenie, trombocytopenie en/of anemie
- Gelijktijdig foliumzuur gebruik
- Dosisaanpassing nodig bij verminderde nierfunctie
- Bij gelijktijdig gebruik van cotrimoxazol of trimethoprim is er verhoogd risico op beenmergsuppressie
- Verhoogd risico op infecties; patiënt komt in aanmerking voor jaarlijkse griepvaccinatie

Huisarts

De huisarts schrijft geen herhaalrecept MTX uit. De huisarts adviseert de patiënt om bij een verzoek tot herhaalrecept MTX contact op te nemen met de polikliniek reumatologie (mits deze de voorschrijver is. Anders met de behandeld specialist).

Patiënt

De patiënt krijgt bij het eerste recept een informatiefolder mee. Laboratoriumcontrole dient te worden verricht via het ziekenhuis; in voorkomende gevallen (bv grote reisafstand) kan in overleg bloedcontrole bij de huisarts plaatsvinden (met kopie naar polikliniek reumatologie). Een herhaalrecept vraagt de patiënt aan bij het polibezoek of via het portaal.

Reumatoloog

- Geeft bij eerste voorschrift MTX mondelinge en schriftelijke uitleg (informatiefolder) over MTX en benodigde controles.
- Verwijst eventueel naar reumaconsulente voor uitgebreide voorlichting MTX.
- Maakt na eerste voorschrift MTX een brief naar de huisarts;

In de brief staat een tekst met de belangrijkste aandachtspunten omtrent MTX gebruik (zie disclaimer methotrexaat # voor een voorbeeld); deze tekst zal tevens worden toegevoegd aan elke brief zolang de patiënt MTX gebruikt.

#Disclaimer methotrexaat: *Om de medicatieveiligheid rondom methotrexaat te vergroten, is regionaal de afspraak gemaakt dat alleen via de polikliniek reumatologie (of ander behandeld specialist) methotrexaat wordt voorgeschreven; huisartsen schrijven geen herhaalrecepten MTX meer.*

Aanvullende informatie over methotrexaat: de belangrijkste bijwerkingen van Methotrexaat zijn pancytopenie, gastro-intestinale klachten, leverenzymstoornissen en pneumonitis (met droge, niet productieve hoest, benauwdheid en koorts). Ter preventie van maag-darm-lever problematiek wordt foliumzuur bij start aan de Methotrexaat toegevoegd, tevens wordt regelmatig laboratoriumonderzoek verricht. Patiënt is op de hoogte van mogelijke bijwerkingen gesteld en is geïnformeerd dat regelmatige laboratorium controles zullen plaatsvinden. Methotrexaat mag niet gecombineerd worden met foliumzuur antagonisten zoals Cotrimoxazol of Trimethoprim vanwege het risico op een ernstige leukopenie en pancytopenie. Gebruik van alcohol verhoogt het risico op leverenzymstoornissen; het advies aan methotrexaat gebruikers is om alcoholconsumptie beperkt te houden tot Max 1E/dag. Vaccinatie met een levend verzwakt virus (zoals gele koorts, Varicella zoster en BMR (=bof, mazelen, rubella)) wordt ontraden.

Zwangerschap/ kinderswens (voor mannen en vrouwen)

Het gebruik van MTX wordt afgeraden bij zwangerschap en zwangerschapswens. MTX is van invloed op de productie en kwaliteit van zaad- en eicellen. Bij gebruik van MTX tijdens de zwangerschap en 3 maand vooraf aan de bevruchting is de kans op miskramen en aangeboren afwijkingen duidelijk vergroot. Daarom wordt altijd geadviseerd de behandeling van MTX samen te laten gaan met betrouwbare anticonceptie en deze na beëindiging van de MTX nog tenminste 3 maanden voort te zetten.

Contactpersonen

Jonatas de Lemos,
Kaderhuisarts bewegingsapparaat HUS: jlemos@gclombok.nl

Dr. Janneke Tekstra,
reumatoloog UMC Utrecht: J.Tekstra@umcutrecht.nl

dr. Yaël A. de Man,
reumatoloog St Antonius ziekenhuis: poli-reumatologie-nieuwegein@antoniuziekenhuis.nl
of 088-3205820 (huisartsenlijn)

J.H. van der Werf
reumatoloog Diakonessenhuis: jvdwerf@diakhuis.nl
poli reumatologie: 088-250 5450